

El finançament del patrimoni: 'i això qui ho paga?'

Published by [Interacció](#) [1] on 04/02/2014 - 13:03 | Last modification: 18/04/2026 - 21:03

La pregunta sobre qui paga el patrimoni apareix sovint quan es discuteix el seu ús turístic o el cost de mantenir monuments, museus o jaciments. Aquest text de Pere Izquierdo recorda que el patrimoni cultural és el resultat d'una cadena d'operacions molt més llarga: investigar-lo, documentar-lo, protegir-lo, conservar-lo i finalment fer-lo accessible a la societat.

L'autor adverteix que confiar en l'explotació turística com a principal font de recursos és una expectativa fràgil. Bona part del valor econòmic generat pel turisme cultural no retorna als dispositius que fan possible la preservació del patrimoni, sinó que es distribueix en sectors com el transport, l'allotjament o la restauració.

*Llegir aquest article ajuda a situar una qüestió de fons en les polítiques patrimonials: **si el patrimoni és un bé col·lectiu que s'ha de transmetre a les generacions futures, quin paper han d'assumir les administracions públiques en el seu finançament i en la definició de les seves prioritats.***

[Pere Izquierdo i Tugas](#) [2] | [Cafès del patrimoni](#) [3]

El conjunt d'operacions relacionades amb la protecció, la conservació i la difusió del patrimoni cultural, té un cost important. Sense pretendre el do de la profecia, auguro que la tendència de focalitzar la gestió patrimonial en l'explotació turística, no permetrà, en cap cas, generar els recursos necessaris per a fer front correctament a les responsabilitats i a les necessitats, ni tan sols, dels elements patrimonials directament implicats.

De fet, la fase de difusió d'alguns elements patrimonials, és -o hauria de ser- el punt final d'una cadena operativa complexa i de llargs terminis, que no pot ser carregada únicament a les butxaques dels usuaris directes.

Per difondre i explotar aquests elements, és necessari que prèviament els coneguem, els protegem i conservem i els adequem a la visita. La protecció i la conservació del patrimoni, siguin jaciments arqueològics, monuments, obres d'art o manifestacions de patrimoni immaterial, són responsabilitats que ha d'assumir l'administració pública, d'acord amb la legislació i les convencions internacionals. I el seu objectiu fonamental és garantir la transmissió d'una propietat col·lectiva cap a les generacions futures.

Però és impossible protegir ni conservar, i encara menys difondre correctament, allò que no es coneix. En conseqüència, **la base de qualsevol política patrimonial hauria de ser la investigació sistemàtica** i en profunditat de tot allò que socialment es vulgui considerar com a integrant del patrimoni cultural. Però els recursos econòmics i humans que es dediquen a la recerca patrimonial són, aquí, pràcticament inexistent, i aquesta recerca es basa normalment en el voluntarisme o en el desenvolupament de projectes acadèmics deslligats de les prioritats i les necessitats socials, incloses les que podrien generar demanda turística.

Seria del tot erroni, però, focalitzar els esforços únicament en aquestes darreres potencialitats. I encara que ho féssim, és evident que **el gruix dels beneficis econòmics** que genera el desplaçament de turistes amb l'objectiu de visitar patrimoni no es troba en la despesa del turista a l'hora de comprar entrades, contractar visites guiades i activitats, o adquirir objectes de les botigues dels museus, **sinó que es queda en la indústria turística: transport, allotjament, restauració i comerç** situats a l'entorn dels equipaments culturals.

Són aquests agents els que s'haurien d'implicar en el finançament dels equipaments patrimonials, tot retornant-hi una part dels beneficis que en reben. Aquest retorn, en un món ideal, potser hauria de ser espontani, en forma de mecenatge. Però atesa la manca de tradició que n'hi ha als països mediterranis, que s'agreuja per l'absència de reconeixement en la legislació fiscal, **no seria cap bogeria establir taxes que es destinin específicament al patrimoni** i que hi derivin una part dels beneficis que aquest patrimoni genera. **En la situació actual, es produeix una transferència de recursos a la inversa**, que arriba a paradoxes com, per

exemple, que les empreses de transport per carretera ingressin més diners per una visita en grup a un monument, que no pas la caixa del propi monument.

El turisme és, en aquests moments, l'activitat econòmica més pròspera i amb més futur de molts països europeus, especialment dels mediterranis. I bona part d'aquest futur depèn de la capacitat d'oferir-li equipaments patrimonials interessants i amb un nivell de qualitat acceptable. Però no podem oblidar que el patrimoni és de tots els ciutadans, dels que viuen i dels que encara han de néixer, i que **és una responsabilitat de les administracions garantir-hi l'accés de tothom, sense barreres econòmiques que discrimini la part més feble de la societat.**

Llegiu l'article sencer a [Cafès del patrimoni](#) [4]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: patrimoni cultural

Tags: finançament de la cultura

Tags: accés a la cultura

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2014/financament-patrimoni>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://interaccio.diba.cat/members/izquierdotp>

[3] <http://cafesdepatrimoni.wordpress.com/>

[4] <http://cafesdepatrimoni.wordpress.com/2014/02/02/el-financament-del-patrimoni-i-aixo-qui-ho-paga-de-pere-izquierdo-i-tugas/>

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/4695>